

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare secundum anni DCCCXIX. sive alia capitula addita ad legem
Salicam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARE SECVNDVM ANNI DCCCXIX.

S I V E

ALIA CAPITVLA ADDITA AD LEGEM SALICAM.

Nunc primum edita ex veteri codice MS. bibliotheca Colbertina.

CAPITVLA LEGI SALICÆ ADDENDA.

C A P. I.

VT pagenses per sacramenta aliorum hominum causas non inquirantur nisi tantum dominicas. Ad tamen Comes ille si alicujus pauperis aut impotentis personae causa fuerit, tunc Comes ille diligenter & ..... sine sacramento per veriores & meliores pagenses inquirat.

I I.

Vult Dominus Imperator ut in tale placitum quale ille nunc iusserit veniat unusquisque Comes, & adducat secum duodecim Scabinos, si tanti fuerint. Sin autem, de melioribus hominibus illius comitatus suppleat numerum duodenarium. Et advocati tam Episcoporum, Abbatum, & Abbatissarum ut eis veniant.

I I I.

Statuendum est ut unusquisque qui censum regium solvere debet, in eodem loco illum persolvat ubi pater & avus ejus solvere consueverunt.

I V.

Si homini cuilibet causam suam in placito aut coram Comite palatio alius fuerit impedimento, & causam ejus injustè disputando impedit, tunc volumus ut sive Comes palatij seu Comes ipse in comitatu suo jubeat eum exire foras. Et si noluerit obedire, tunc solvat bannum dominicum, id est, sexaginta solidos; & illi cui adversatus est, ei donet vadium suum pro lege sua.

V.

Volumus ut Comes potestatem habeat in placito suo facere quæ debet, nemine contradicente. Et si aliter fecerit quam justè, ad quem factum illud pertinet veniat

in presentiam nostram, & nos illi de eodem Comite faciamus justitiam.

V I.

Vestitura Domni & genitoris nostri eo modo volumus ut teneatur, ubicunque esse dicitur, ut ..... diligentissima investigatione perquiratur. Et si invenitur esse justa atque legitima, tunc vestitura dicitur. Nam aliter ne vestitura nominari debet, sive sit in ecclesiasticis sive in palatinis rebus.

V I I.

De proprio quod in castellis ab avo nostro conquisitis eo modo videtur nobis esse faciendum atque discernendum ut illi tantum proprietarum rerum sui potestatem non habeant qui quandiu potuerunt restiterunt & contra illorum voluntatem in potestate avi nostri venerunt. Nam quicumque focus suis pertinaciter resistentibus se didicerunt quamvis castellum per vim fuisset captum, propriè suum tamen in eo habere debent.

V I I I.

De rebus unde Dominus Karolus Imperator legitimam vestituram habuit, & hoc ita potest investigari ut secundum justitiam ad nos debeant pertinere, nequam volumus, si nostri testes boni & idonei sunt, ut alij adversus eos in nostram contrarietatem confurgant. Ad tamen in tua sit providentia ac fidelium nostrorum qui tecum sunt, qui nostri testes esse debent, boni & veraces sint. Porro adversus ecclesiasticas res eadem sententia maneat quæ tempore [Domni] & genitoris nostri fuerat prolata, ut Ecclesiarum defensores [res] suas contra suos adpetitores eadem lege defendant qua ipsi vixerunt

qui easdem res Ecclesiis condonaverunt. Similiter & Ecclesia eandem legem habeat adversum petitores suos, tantum salva nostra iustitia.

IX.

De quarto capitulo expectandum censuimus donec cum plurioribus fidelibus nostris inde consideremus.

CAPITVLARE TERTIVM

ANNI DCCCXIX.

S I V E

CAPITVLA DE INTERPRETATIONE LEGIS SALICÆ.

Nunc primum edita ex duobus antiquis codicibus manuscriptis, uno bibliothecæ regie, altero sancti Remigij Remensis.

IN NOMINE DOMINI.

INCIPIVNT CAPITVLA LEGIS SALICÆ.

De capitulo primo, id est, de manire.

I. **D**E hoc capitulo iudicatum est ut ille qui manitur spatium manitionis suæ per quadraginta noctes habeat. Et si Comes infra supradictarum noctium numerum mallum suum non habuerit, ipsum spatium usque ad mallum Comitum extendatur, & deinde detur ei spatium ad respectum ad septem noctes. Inde non noctium spatia, sed proximus mallus Comitum ei concedatur.

De xxi. capitulo legis Salicæ.

II. Si quis servum alienum occiderit vel venderit, vel ingenuum dimiserit, mille quadringentis denariis, qui faciunt solidos triginta quinque, culpabitur iudicetur, excepto capitale & delatura.

De hoc capite iudicatum est ab omnibus, ut si ille servus qui iniuste venditus vel ingenuus dimissus apparet, non alter pro eo in loco illius restituatur: quia dixerunt aliqui quod idem servus, qui ingenuus dimissus fuerat, denuo ad servitium redire non debeat, sed pristino & domino & servitio restitutus fiat iudicaverunt.

De xiv. capitulo legis Salicæ.

III. Si quis ingenuus ancillam alienam in conjugium acceperit, ipsi cum ea in servitio implicetur.

De hoc capite iudicatum est ab omnibus ut si ingenua femina quemlibet servum in conjugium sumpserit, non solum cum ipso servo in servitio permaneat, sed etiam omnes res quas habet, si eas cum parentibus suis divisas tenet, ad dominum cuius servum in conjugium accepit perveniant. Et si cum parentibus suis res paternas vel maternas non divisit, nec alicui quærenti respondere nec cum suis heredibus in rerum paternarum hereditate ultra divisor accedere possit. Similiter & si francus homo alterius ancillam in conjugium sumpserit, sic faciendum esse iudicaverunt.

Item de eodem capitulo.

IV. Si quis uxorem alienam vivo marito tulerit, octo milia denar. qui faciunt solidos ducentos culpabilis iudicetur.

De hoc capitulo iudicatum est ut vivo marito cui eadem uxor contra legem subtrahata fuerat, ab illo qui eam ei iniuste tulerat cum lege reddita fiat suprascripta, id est, ducentis solidis.

De xxvi. capitulo.

V. Si quis puer infra duodecim annos aliquam culpam commiserit, freedus ei non requiratur.

De hoc capitulo iudicatum est ut si infans infra duodecim annos res alterius iniuste sibi usurpaverit, eas, excepto freedo, cum